

שש שנים אחרי משפטם, חוזרים נאשמי המחתרת הציונית בקאהיר לחדשות סוכניו של ג'ון דרלינג

כל הארבעה סיימו את הקורס בישראל, חזרו למצרים באותה דרך שבה יצאו. כעתה החלה "מארסל" מקבלת את הוראתה משרתה על-גבי גלויות-דואר תמימות. את הגלויות היתה מוסרת לכימאי שבחברה, ואחרי הרטבה בחומר מיוחד שסופק לו בישראל, היו מופיעות על גבי הגלויות ההוראות הסודיות, כתובות בצופן. ביוני 1954 הגיע לקאהיר שליח חדש משרת, ראל, שהציג את עצמו בשם פול פראנק, ואיתו הוראות לשורה של פעולות במצרים. על הצעירים היהודיים הוטל לאסוף חימר בטחוני מסוים ולהעביר לישראל, וחשוב מזה: הוטל עליהם להניח פצצות בבתי קולנוע ובמוסדות ציבוריים לקראת ה-23 ביולי, שהוא חג ההפיכה המצרית.

טענה התביעה: אנשי הרשת הצליחו להציב בישראל מפות של האזורים הצבאיים המצריים, בתוספת צילומים של גשרים ושל הסכר שליד קאהיר. הם גם הניחו פצצות, לפי הוראות שקיבלו מישראל, בדואר הבריטי של אלכסנדריה, בספרייה השגרירית האמריקאית בקאהיר ובמשרד המודיעין של השגרירות האמריקאית באלכסנדריה, וגם בשני בתי קולנוע בקאהיר.

פצצות התבערה הונחו בהפרישיזמן של יומיים-שלושה בין פצצה לפצצה, החל מה-2 ביולי ועד ל-23 ביולי. הפצצות הוכנו בתוך קופסות של חול לניקוי כלי-מטבח, ויש, ובתוך נתיקים למשקפיים.

כאשר הופעלה הפצצה בדואר של אלכסנדריה, לא העלו החוקרים על דעתם כי היתה כאן פעולת חבלה. אולם כאשר הלכו התבערות התרכבו, הניחה המשטרה המצרית מארכים ליד משרדי הדואר ובתי-הקולנוע. בערב ה-23 ביולי שיחק לה מזלה. יוזבאשי

יקטורין בכלא אחרי שנדונה למאסר עולם. תמונה זו פורסמה במצרים, שהיא נותנת את הראיון לעיתונאי המצרי, שכתב על כך.

שהנאשמים "הולכו שולל עלידי הציונים" פסקי-הדין היו חמורים במיוחד: "ד"ר מרוק ושמואל עזר נידונו למיתה. כעבור זמן הוצאו להורג, על אף נסיגות ישראל לארגן תנועת-מתאה ברחבי העולם. היתר נדונו לתקופות מאסר ארוכות. ויקטורין נידונה למאסר עולם. אחד הנאשמים, מאקס בנס, מצא לו מיפלט: תוך כדי בירור ה"מישפט, התאבד בתא הבידוד שבו היה כלוא.

אב בית-הדין היה אלוף-משנה בשם סאד אל-דיג'י, כעבור שנתיים, בהיותו מושלה הצבאי של עזה, נפל שבוי בידי ישראל. בזאת היתה יכולה כל הפרשה להסתיים, מבחינה ציבורית. אלא שויקטורין ניגן נועדה שוב לשמש נושא לכתובות עיתונאיות: חצי שנה אחרי שהוכנסה למאסר ניסתה להתאבד בשנית — ושוב לא הצליחה. היא רק שברה את רגליה. עולים שהגיעו ארצה ממצרים סיפרו לאחר מכן כי היא החלימה, השלימה עם גורלה. גם שלטונות בית-הסוהר המרכזי נושם בקאהיר העניקו לה מעמד מיוחד, בזכות השכלתה וכשרונותיה. מדי פעם היתה נראית ברחובות קאהיר, כשהיא נוסעת במכונית של שירות בתי-הסוהר. המכונית היתה נעצרת ליד חנות זו או אחרת, וויקטורין היתה יורדת, קונה שם צרכי הלבשה עבור בית-הסוהר, וחוזרת לכלאה, כשמלוות היחידי נהג בלתי מזויין.

★ ★ ★ **שוב בחדשות**

א ירדו ככל זאת מעל דפי העיתונות הישראלי והמצרית, הם לא נשכחו לגמרי. השבוע התכנסו בתל-אביב כמה מיוצאי מצרים, ביניהם קרובים של האסורים, שיביקשו להקים ועד ציבורי לשיתרו האסי. הם התכוננו לשלוח תזכירים לאנשי דת ותרבות ברחבי העולם, בהם יבקשו מהם לפנות לממשלת קאהיר בבקשת רחמים. "מאתר שממלא לא נשארו כמעט יורי דים במצריה", הם מתכוננים לטעון, "מה הטעם כי חקא בתוך בית-הסוהר ישראלי קומץ אומלל זה של יהודים? אפילו אם נכונה הטענה שהיו סוכני ישראל, שילתה ייחס אליהם כשם שישראל מתייחסת אל מסתננים התפתים ומובאים לדין: אחרי שנתיים-שלוש בבתי-כלא היא מחזירה אותם." כאשר הסתיימה פגישה ראשונה זו, קשה היה לנחש באיזו מידה יצליחו היוזמים בפעולתם. אולם דבר אחד נראה בטוח: נידוני משפט קאהיר לא נשכחו לגמרי.

(סרן) חסן אל-מנאוי ממשטרת אלכסנדריה עמד בתפקיד ליד הכניסה לקולנוע ריו. לפתע ראה צעיר אירופי מתפתל בכאבים וזועק לעזרה. מכיס מעילו פרצה להבה. הקצין רץ אל הבחור, עזר לו להסיר את מעילו ולכתוב את התבערה המסתורית. תוך כדי כך נפלה מכיס המעיל קופסה מפו"ח של משקפיים. בתוכה היו כמה גרגרי חומר תבערה — ומפתח תעלומת הפצצות.

★ ★ ★ **קפיצה מבנין המשטרה**

מו שר הצעיר היה פיליפ נתנוון. הוא נעצר, ובחיפוש שנערך בביתו נתגלו מעבדת-צילומים, חומר-נפץ ותמונות של חברי העצור. בין המצולמים היה ויקטור לוי, סטודנט להנדסה. הוא נלקח לחקירה, כי יחד עם נתנוון היה אחראי להנחת פצצות-התבערה. בביתו נמצא מכ"שיר אלחוט חבוי בתוך ספר. העיד לאחר מכן קצין משטרה: "שאלתי אותו מדוע הניח את הפצצות. הוא ענה כי בהיותו מצרי נאמן, האמין שארצות-הברית פועלת נגד האינטרסים של מצרים. על כן הניח פצצות במשרדי השגרירות. שאלתי אותו מדוע, אם כן, הניח פצצה גם במשרד הדואר. על כך ענה: "כדי לרכוש נסיון." נתנוון ולוי התרחב המעגל. ד"ר משה מרוק נעצר, גילה למשטרה מכשיר אלחוט שהיה חבוי בתוך מיכל השמן שבמכוניתו. לכסוף הגיעו גם אל ויקטורין ניגו. המש"טרה מצאה אותה על חוף הים, ליד אלכסנדריה, לשם נסעה לחופשתה השנתית. היא נלקחה למטה המשטרה באלכסנדריה, שם נאמר לה להמתין עד בוא חוקרים מיוחדים. לידה ישב שוטר מזויין. לפתע דפק מישוהו בלתי והשוטר קם לפתוח לו. ויקטורין ניצ'לה את ההזדמנות, ניתרה לעבר החלון. בקלות-תנועה של ספורטאית מושלמת הניחה את ידיה על אדן החלון, התרוממה ב"אייר והשליכה את עצמה אל החצר. הקפיצה מן הקומה הראשונה לא הביאה לויקטורין את המוות המיוחל.

המשפט הסנסציוני התחיל כעבור ארבעה חודשים. בשלהי 1954. עשרה גברים הוכ"נסו תחת משמר מזויין אל תוך התא המ"סורג של הנאשמים. הנאשם ה-11, ויקטורין ניגו, זכתה ליחס מיוחד: היא הושבה על ספסל העיתונאים בין שני שוטרים מזוינים. עשרות עדים הובאו על-ידי התביעה. ה"סניגוריים, שברובם מונו על-ידי בית-המשפט, הודו כי הנאשמים ביצעו את המעשים המ"יחוסים להם, הסתפקו בבקשת רחמים. מכיון

כפי שהופיעה מעל שער שבועון הכת הצבאית המצרית "את-חריר". היא נראית בפעולה, בשעת תחרות באתלטיקה קלה, במועדון הספורט שאליה היתה שייכת עוד בטרם נאסרה.

יקטורין בחופש